

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31.

APARE ODATA PE SAPTAMÂNA
Abonament: 500 Lei la an.

Redactor responsabil:
Prototieru DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

L. Bologa: Aplicările practice ale psihologiei religioase.
Icon. I. Dărvărescu: Valoarea misionară a sf. mărturisiri.
Rap.: O strălucită serbare la Bistrița.
O nedreptate ce se face absolvenților Academii noastre teologice.
Comunicatul Asociației Clerului „Andrei Șaguna“.

Convocarea conferinței de primăvară a preoților din protopopiatul Târgu-Mureș.
Cronică. — Circulară și Comunicat oficial. — Publicații de licitație pentru: transportarea de lemne; exarandarea sesiunii parohiale Vad; zidirea unei biserici în parohia Ardușat.

Aplicările practice ale psihologiei religioase.

Una dintre cele mai noi ramuri ale psihologiei generale este psihologia religioasă. Obiectul cercetărilor sale sunt trăirile religioase colective și individuale. Ea nu urmărește stabilirea adevărurilor transcendente, nici nu vrea să dea norme și directive pentru urmărirea unui anumit ideal etic sau religios. Singurul lucru care o preocupă este, să analizeze din punct de vedere psihologic trăirile religioase. Așa s'au studiat de ex. credințele religioase în evoluția lor dela copil până la adult, converșiunea, îndoelile religioase, sguduirile religioase, religiunea, evlavia etc. În toate acestea s'a plecat dela cel ce trăește fenomenul religios, dela om.

Această atitudine a psihologiei religioase este o directă invertire a metodei de a studia problema religioasă. Nu se neagă prin aceasta existența unei divinități, nu se înlătură necesitatea unui ideal, religios sau moral, spre care trebuie să tindem, ci se stabilesc legile naturale după care se desfășoară fenomenele religioase, ca fenomene psihice, se precizează condițiile externe, care pot provoca anumite stări religioase în împrejurări și în stadii evolutive diferite.

Care ar fi problemele practice la a căror rezolvire ar putea contribui în mod efectiv?

Educația religioasă. Problema educației religioase stă în strânsă legătură cu rezultatele la care a ajuns psihologia religioasă. În general nu se poate concepe educație fără cunoașterea principiilor psihologie și totuși, la noi, educație religioasă

se face fără să se gândească cineva dacă mijloacele întrebuintate corespund structurii și nevoilor sufletești ale copilului, adolescentului sau adultului, căruia se adresează.

Această lipsă de preocupare a cercurilor preoțești cu problemele psihologice este foarte semnificativă. S'au ținut până acum două congrese cu caracter pedagogic religios și suntem în preajma unui nou congres cu acelaș caracter, s'a ținut și un curs pedagogic pentru profesorii de religie. În toate acestea s'a pus problema mijloacelor prin care să se facă educație religioasă; nu s'a preocupat însă nici unul, cătuși de puțin, de stabilirea criteriilor psihologice după care să se facă educația religioasă.

Educația religioasă, în general, în școlile noastre secundare, se confundă cu învățământul religios. Profesorul de religie, ca oricare alt profesor, își face lecția, ascultă și dă note. Or învățământul religios nu trebuie confundat cu educația religioasă câtă vreme el este numai unul din mijloacele acesteia.

Educația religioasă nu poate să-și ajungă scopul, numai dacă va reuși să pună pe elev în cât mai multe situații de a trăi acea legătură de dependență față de Dumnezeu, care caracterizează religia. Iar situațiile acestea este absolut necesar să fie cât mai variate și mai adaptate structurii sufletești individuale a fiecărui elev: Unul se simte mai aproape de Dumnezeu când este în grup cu alții cari se roagă, altul nu se poate adânci în contemplarea acelei le-

gături decât când e singur. Unul se simte bine în biserică numai când cântă, altul când se roagă etc. Sunt atâtea individualități încât o singură normă, un singur fel de a proceda cu un grup întreg nu aduce niciodată roadele așteptate. Această diversitate se observă mai ales în adolescență, când se ivesc și cele mai multe aversiuni față de formalismul bisericii și de constrângerile regulamentelor școlare. Psihologia religioasă și aici ne poate indica mijloacele de cunoaștere a individualității și ne poate sugestia alegerea metodelor în educația religioasă.

Învățământul religios. De obicei în învățământul religios se procedează în spirit teologic. Considerându-se dogmele ca centrul credinței religioase, se crede că dacă cineva le învață, este om religios. De aici și anomalia, destul de frecventă în școlile noastre secundare, când elevi foarte bine notați la religie, sunt cele mai antireligioase elemente.

O cunoaștere a nevoilor sufletești, cel puțin după epocă, ar pune felul de a lucra al profesorului de religie cu totul în altă lumină. Atunci nu s'ar mai apropia cu metode coercitive de adolescentul care caută rațiunea de a fi a fiecărui lucru, și nu ar căuta o documentare rațională pentru copilul care se lasă sugestionat de atitudinea mediului.

În legătură cu învățământul religios se pune și problema manualelor școlare care nu sunt ca celelalte manuale, un simplu auxiliar al copilului în învățarea lecției. Orice manual trebuie să aibă ceva din acel suflu religios pe care vrea să-l insufle copilului. În general manualele școlare trebuie să difere cu epoca, nu numai în conținut ci și în formă.

Misionarismul religios. O aplicare cu mult mai vastă o au rezultatele științifice ale psihologiei religioase în domeniul social.

O năzuință generală a preoțimii este purificarea credinței religioase, înlăturarea așa-ziselor credințe deșarte și întronarea credinței creștine în forma ei cea mai curată. O pătrundere psihologică a chestiunii ar convinge pe cei mulți că acest proces de înlăturare nu se poate face izolat, ci prin o evoluție culturală a maselor în toate do-

meniile. Cu canoanele nu se alungă credința în strigoi. O altă condiție, pe lângă factorul cultural, este și structura sufletească a celui ce crede în astfel de ființe supranaturale.

O latură cu mult mai importantă a misionarismului religios este problema sectarismului. Se încearcă cu diferite mijloace să se micșoreze puterea de convertire a credincioșilor, și întrucât e posibil să reîntoarcă, în sânul bisericii acele elemente, care au fost smulse de cuvântul propagandiștilor sectari. De cele mai multe ori puterea cuvântului preotului misionar se împărășie în vânt, în loc să prindă rădăcini în sufletul oilor rătăcite. Eșecul se datorește, în primul rând, faptului, că misionarul nu s'a întrebat de motivul sufleteș care a îndemnat pe credincios să îmbrățișeze noua confesiune, și n'a căutat să-i ofere o satisfacție de natură psihică în cadrele confesiunii sale.

Am amintit numai problemele mai importante cărora considerarea rezultatelor psihologiei religioase le-ar fi putut aduce un folos real.

L. Bologa.

Valoarea misionară a sfintei mărturisiri^{*)}

de Iconom I. Dărvărescu,
inspector misionar, ep. Râmnicu-Vâlcea.

Chestiunea asupra căreia voiu avea o noare să refer, nu este propriu zis o chestiune specifică cadrului misionar, ci îmbrățișează un câmp mult mai larg, privind pastorația în genere.

Subiectul așa cum este formulat: „Valoarea misionară a Sf. Mărturisiri. — Educația poporului pentru primirea demnă a acestei Taine și îndrumări de metodă pentru săvârșirea ei“, a format preocuparea preoțimii de pretutindeni și chestiunea s'a discutat de multe ori în conferințele preoțești pe eparhii. Faptul acesta mărește desigur importanța acestei probleme pastorale și implicit misionară — fiindcă din nenorocire, la noi pastorația este atât de puțin activată, încât se confundă cu misionarismul — și de aceea se cuvine s'o exami-

^{*)} Referat citit la soborul al 3-lea misionar din Cernăuți. — (Reproducere din revista „Misionarul“ nr. 11. 1930).

năm cu toată seriozitatea ce comportă. In cele ce vor urmă, însă nu voi face ideologie sterilă, nici nu voi indica texte scripturistice privitoare la această Sf. Taină, căci pe acestea le cunoaștem — suntem doar preoți și misionari, — ci mă voi strădui, pe cât puterile mă vor ajuta, să urmăresc mai mult partea practică, de aplicare a acestei probleme.

Este dela sine înțeles că Taina Sf. Mărturisiri are o mare importanță misionară, fiindcă într'ânsa se cuprinde antidotul păcatului — pocăința, care a fost pricina cea mai de seamă a trecerii la secte.

Intr'adevăr, în cele mai multe cazuri, — vorbind despre sectanții sinceri — trecerea aceasta a fost precedată de puternice zguduiri de conștiință, de trezirea conștiinței păcatului și de absența duhovnicului meșter, care să prindă momentul acestei crize sufletești.

Sunt numai două luni de când a venit la mine un ofițer superior, spunându-mi: „Părinte, deși ești tânăr, totuși fiindcă am avut ca duhovnic pe bătrânul preot, predecesorul sf. tale, am venit să-mi îndeplinesc această nevoie sufletească a mărturisirii tot aici, căci am credința că darul nu este nici tânăr, nici bătrân, ci acelaș pentru toți părinții duhovnici“.

Am auzit cu acest prilej, lucruri de o covârșitoare importanță: „mi-a povestit ofițerul, că era să treacă la sectanți, a frecventat chiar adunările adventiste și puțin mai aveă până a primi botezul“.

„Căci“ — zicea el — „aveam anumite păcate, despre cari credeam că nu mi se vor ierta decât trecând la adventiști, așa după cum îmi făgăduiseră ei. Imprejurarea a făcut însă să dau de un duhovnic foarte meșter — un bătrân confesor al unui regiment, care a știut să-mi toarne atâta nădejde în suflet și să-mi indice doctorii duhovnicești așa de eficace, că m'a vindecat pentru totdeauna de credința că numai adventiștii mă pot mântui“.

Și acesta nu este un caz izolat. In Oltenia, am găsit zeci de cazuri de acest fel: dorul de mântuire, zguduiri puternice de conștiință, trezirea păcatului, mari suferințe și zdruncinări morale, — iată principalele cauze care au servit trecerii la sectanți.

Spovedania ne pornește spre lacrimi și

de aceea a fost privită de către toți sf. Părinți ai Bisericii noastre ca un al doilea botez.

Iertarea păcatelor și Taina Mărturisiri este singurul motiv, care ne îndreptățește să vedem în creștinism nu o religie a îngerilor, ci a muritorilor încarcerati în timpuri neputincioase. Nu este creștinism fără Sf. Impărtașanie și nu e împărtașanie fără spovedanie, iar spovedania nu poate fi fără paza sacră și inviolabilă a scaunului duhovnicesc.

„Toate chestiunile religioase au fost tratate până acum la noi mai mult teoretic — teologic și nici decum nu ne-a trecut prin gând să ne ocupăm de ascetismul viu ca măsură de realizare în viața practică a construcțiilor logice de înaltă cugetare teologică“¹⁾.

Ne lipsesc adică duhovnici încercați și o metodă a scaunului duhovnicesc, adaptată vremurilor și nevoilor sufletești de astăzi.

Calapoadele molitvelnicilor sunt perimate, epitiimiile inoperante.

In „*Invățătura pentru Mărturisire*“ din Molitvetnic, se spune că în afară de canoanele sf. Părinți, duhovnicii să nu îngreueze sau să ușureze pe cineva, ori să le dea alte epitiimii (să lucreze) în afară de canoane (Molitvetnic pag. 378—82 ed. 1910). Se vede că duhovnicii s'au păzit și de acest lucru și de aceea n'au inovat nimic, n'au adoptat nimic și mentalității vremii.

De asemenea în Molitvetnic se indică anumite întrebări, pe care duhovnicul trebuie să le pună penitentului, întrebări, cari sunt inoperante atât din punct de vedere al timpului cât și al conținutului.

Intr'adevăr unele din ele ar stârni curiozitatea pentru anumite viții și în felul cum sunt formulate jignesc de multe ori pe penitent. Altele sunt prea lungi, cum ar fi de exemplu: „N'ai fermecat pe cineva, n'ai vărsat plumb, n'ai adus vrăjitor la casa ta, pentruca să-ți vrăjiască sau n'ai vrăjit cuiva, n'ai făcut sau ai umblat cu niscariva vrăji spre surparea vre-unei case, n'ai legat gura lupului ca să nu-ți mănânce dobitoacele, n'ai legat nunta vre-unui bărbat sau femeie, n'ai purtat baier ca să nu te prindă vre-o

¹⁾ „Secerișul este mult și secerători puțini“. Pr. Dr. Marin C. Ionescu, vol. II. pag. 243.

răutate? N'ai pus baier sau cercel la copii sau la dobitoc ca să trăiască, n'ai vrăjit ca să ști cât vei trăi, sau câți copii vei naște, sau să ști ceva din cele neștiute? Această întrebare atât de lungă s'ar putea foarte bine sintetiza astfel: „N'ai fost la vrăjitor, bobitori, ghicitori, și n'ai purtat sau alt ceva după învățăturile lor mincinoase“?

După aceea sunt atât de multe întrebări și unele repetate sub diferite forme, încât devin inutile și inoperante. Astfel în Molitvetnic nu sunt mai puține de 72 întrebări de acestea — dintre cari unele foarte lungi — în afară de Simbolul Credinței și cele zece porunci, pe care penitentul trebuie să le rostească cu prilejul mărturisirii, sau dacă nu le cunoaște, să le învețe dela duhovnic. Ori, la mărturisire nu se poate face catehizare, mai ales când se știe că vin, în special la țară, cu sutele la mărturisit. De altfel aceste întrebări sunt menționate de prisos, fiindcă în practică duhovnicii nu le folosesc afară doar de cei prea conștiințioși, cari le iau după calapodul Molitvetnicului, aducând prin aceasta mai multă pagubă scaunului duhovnicesc, decât câștig. Acelaș lucru se petrece cu epitimiile. În felul cum sunt formulate în Molitvetnic devin inoperante. Acolo se vorbește numai despre oprirea dela Sf. împărătașanie, pe timp variind dela un an până la 20 de ani, după caz. Ori, aceste restricții dela Sf. împărătașanie aveau putere atunci când conștiința religioasă era alta, când creștinii se împărătașiau zilnic, iar cei cari nu se împărătașiau erau expuși oprobiului public. În vremea noastră însă, problema ce se pune nu e să-i oprim, ci să-i aducem la Sf. împărătașanie!

De asemenea vechiul sistem de a se da atâtea zeci sau sute de metanii, nu mai este eficace, iar Liturghiile, făcliile, untdelemnul, sau sărindarele, trebuiesc aplicate cu multă prudență. Se riscă altfel la micșorarea importanței acestei Sf. Taine, reducându-o la un simplu mijloc de a se crea venituri altarelor. Mentalitatea de acum este cu totul prielnică acestui fel de interpretare, mai ales că e alimentată de secte. *Taina Sf. Mărturisiri, pe lângă metafizic, cuprinde în sine și temeuri de înaltă pedagogie creștină*, de aceea în aplicarea

ei trebuiesc păstrate aceste două elemente, *pedagogic și haric-metafizic*.

Cu alte cuvinte în epitimiile ce se dau, să ținem seama și de Taină ca element *metafizic-haric* și de Mărturisire ca element *pedagogic-religios*. Vom avea deci epitimii canonice și psihologice.

În eparhia Râmnicului, am avut lungi discuțiuni cu unii frați duhovnici, cari îmi spuneau: „Părinte, nu ne plângem atât că enoriașii noștri nu vin la spovedanie; vin destui, cel puțin la Crăciun și Paști și ne expun din plin rănile lor sufletești, dar noi ne plângem că n'avem leacuri să le dăm, ne lipsesc doctoriile duhovnicești. La oraș chestiunea e și mai delicată: restricția dela împărătașanie, metaniile etc., par lucruri cu totul perimate!“

În Vinerea Sf. Paști, din anul acesta, a venit la mine ca să se mărturisească — rara avis — un înalt funcționar dela un Minister. Păcate desigur a avut destule și însemnate, iar din punct de vedere terapeutic trebuia canonisit cu mai mult de 15 ani oprire la sf. împărătașanie. N'am utilizat deloc însă acest mijloc canonic; — penitentul, de care vorbesc, și așa nu se împărătașise de când era copil, deși acum era om de peste 50 ani, — ci am scăpat mai mult prin tangentă dându-i niște epitimii — în felul celor despre care voi vorbi la timp — dar am avut satisfacția să-l văd plecând dela mine foarte mulțumit sufletește.

(Urmează.)

O strălucită serbare la Bistrița.

— Societatea Ort.-Naț. a Femeilor Române prăznuște solemn „Duminica Ortodoxiei“. —

Un zel frumos de adevărați fii iubitori ai Bisericii îi stăpânește pe credincioșii Eparhiei noastre peste întreg cuprinsul ei. Rodele binecuvântate cari se evidențiază la diferite ocazii sunt cea mai convingătoare dovadă despre acest fapt. Sub auspiciile și fericita îndrumare a P. S. Sale, iubitorului nostru Episcop *Nicolae Ivan*, care cu un neîntrecut spirit de inițiativă și orientare înțeleaptă a pus bazele cele mai solide Eparhiei, toți cu însuflețire și dragoste, lucrează la cimentarea prestigiului și propășirea reînviatai Ctitorii, vrednică de memoria marelui Voeyod și Domn Ștefan.

Iată una din nenumăratele pilde ce în-tăresc afirmațiunile amintite.

La Bistrița comunitatea noastră bisericească este cu mult în inferioritate ca număr față de celelalte confesiuni. A luat ființă numai înainte de vre-o două decenii fără biserică încăpătoare, fără mijloacele corespunzătoare pentru susținerea și afirmarea ei. Azi, o biserică-catedrală, de o frumuseță rară, se găsește la loc de frunte sub acoperiș și încurând se va putea da întrebuințării obștești. Credincioșii noștri și-au sporit simțitor rândurile, se consolidează și dau semne de o adevărată viață religioasă și național-culturală. Sufletul acestei intense vieți de afirmare și progres este eminentul nostru colaborator și membru al Adunării Eparhiale, distinsul avocat și fost prefect, dl *Dr. V. Pahone*. Ba în timpul din urmă, străduințele acestui zelos fiu al Bisericii, a reușit să pună și bazele unei filiale a Societății ortodoxe naționale a femeilor române. Iar cu concursul unui mănunchiu de intelectuali, doamne și domni din elita societății românești din Bistrița în frunte cu d-na Cl. D. C. Zaharia a pornit și o activitate culturală-religioasă, încoronată cu deplin succes. Cu ve-o trei săptămâni în urmă nou înființata filială a Soc. ort.-naț. a fem. române, a aranjat o serată foarte bine reușită din punct de vedere material și moral. Culmea însă a ajuns-o prin manifestarea festivă de Duminică, 1 Martie a. c.

Lumea creștină din Bistrița n'a avut până acum prilej, să prăznuiască în mod deosebit, slăvita sărbătoare „Dumineca Ortodoxiei“, acea zi memorabilă care de 1088 de ani se serbează cu mare solemnitate în bisericile creștine de Răsărit. Comitetul soc. ort.-naț. a femeilor române, acum la începutul ființării sale, a luat frumoasa inițiativă să prăznuiască cu tot fastul cuvenit această memorabilă sărbătoare. Inițiativa aceasta a reușit peste toate așteptările.

P. S. Sa Episcopul a delegat la dorința credincioșilor din Bistrița pe dl prof. *Dr. I. Vască*, Rectorul Academiei teologice, să contribuie la desăvârșirea serbării și executarea programului fixat de comitetul societății. Astfel serbarea a fost precedată de un serviciu divin, oficiat în sobor de păr. *Dr. Vască*, *V. Mureșan* și *P. Oniga*. Au fost

prezenți aproape toți intelectualii de marcă din loc. Serviciul divin s'a încheiat prin predica festivă rostită de dl prof. *Vască*.

După terminarea serviciului divin, lumea a trecut în spațioasa sală a cinematografului „Omnia“. La orele 11¹/₄ festivalul din această vastă sală, neîncapătoare pentru marea afluență, și-a luat începutul. S'a executat mai întâi un cântec religios, cântat cu multă precizie de corul elevilor de liceu din loc sub conducerea d-lui prof. *L. Bucur*. A urmat cuvântul de introducere și salut la adresa oaspeților, rostit de dl *Dr. V. Pahone*, iar în continuare, conferința păr. *Vască. S.* Sa a vorbit despre însemnătatea „Duminecii Ortodoxiei“ și a fost ascultat cu mult interes și atențiune. După conferință corul gimnaziului de fete și cel al orfelinatului au mai cântat în mod ireproșabil câteva cântări religioase sub conducerea d-șoarei prof. *Ol. Dumbravă* și după cuvintele de mulțumire adresate din partea comitetului de d-na *Bejan* păr. *Dr. Vască* pentru instructiva conferință, serbarea a luat sfârșit.

Au participat la această impozantă manifestare a comunității ortodoxe, toate notabilitățile orașului; așa s'a remarcat prezența d-lor: prim-preș. *D. C. Zaharia*, preș. *C. Berariu*, preș. *Gheorghiu*, dr. *Pahone*, dir. *Bejan*, dr. *Lazar*, colonelii *Vălvoreanu*, *Brașoveanu*, *Bălănescu*, *Andreiescu*, etc., toți cu doamnele; apoi reprezentanți ai tuturor claselor sociale, tineri și bătrâni.

A fost o emoționantă și strălucită afirmare a comunității bisericești din Bistrița și nu găsim cuvinte de laudă și felicitare pentru bravii noștri fii ai Bisericii de acolo, spre a le recompensa frumoasele și binecuvântatele lor străduințe. Dorim distinsului nostru prieten *Dr. V. Pahone*, cât și onor. D-ne prezidente *Claudia D. C. Zaharia* ca acest strălucit început de activitate culturală și religioasă să le deie imbold nou la manifestații tot așa de bine reușite și pentru acțiunile viitoare ale societății. Iar credincioșilor noștri din întreaga Eparhie le supunem pilda comunității noastre din Bistrița spre plăcuta apreciere și imitare.

Rap.

O nedreptate ce se face absolvenților Academiiilor noastre teologice.

Ziarele din capitală au publicat următoarea notiță în legătură cu examenele de capacitate ale profesorilor de religie:

„În urma intervențiunii Mitropoliei ortodoxe din Sibiu, prin care se cerea pentru absolvenții Academiiilor teologice dreptul de a fi admiși la examenul de capacitate pentru prof. secundari (sp. religie), decanatul facultății de teologie din București a hotărât următoarele:

Academiile teologice din Ardeal, deși sunt trecute în bugetul Ministerului Cultelor, ele nu au totuși o existență legală, aceasta întru cât nu se conduc după legile învățământului superior, ci doar numai după statutele și regulamentele alcătuite de eparhii.

Sunt prin urmare școli confesionale, înființate și conduse de biserică, în consecință diplomele acelor academii, nu pot fi echivalente cu cele universitare și deci absolvenții acelor școli, nu se pot prezenta la examenele cerute.

Facultatea de teologie din București pentru a ușura situația absolvenților acelor academii, a hotărât ca acei cari au la bază bacalaureatul, să fie admiși a urmă doi ani la facultatea de teologie și apoi pe baza unor examene să poată obține licența în teologie“.

Se știe că această restricțiune s'a pus numai la ultimul examen de capacitate, ținut în anul trecut la Universitatea din Iași. Atunci a venit Facultatea de teologie din București și a respins admiterea la examen a absolvenților de seminarii și academii teologice din Ardeal. Până atunci toți acești absolvenți au fost admiși, din aceștia fac parte cei câțiva profesori de religie dela liceele din Transilvania.

Argumentația facultății de teologie ni se pare puțin cam forțată, căci dacă ar fi cercetat lucrul mai de aproape ar fi constat că studiile cari se propun în Academiile noastre teologice sunt aproape aceleași ca și ale Facultății, așa încât pregătirea științifică este egală. Afară de aceasta candidații de profesori au frecventat și seminariul pedagogic al Universității din Cluj, echivalându-și și pregătirea pedagogică.

Nedreptatea o vedem și în faptul, că la aceste examene sunt admiși absolvenții teologiilor gr.-cath. și rom.-catolice, cari sunt tot academii ca și ale noastre. Urmarea logică ar fi să fie și ei respinși și siliți să-și ia licența la o facultate teologică.

Prin neadmiterea absolvenților Academiiilor noastre teologice se naște și altă anomalie. Profesorii de religie se numesc la propunerea episcopilor. Episcopii noștri neavând profesori din eparhie, vor continua să întregescă posturile numai cu suplinitori, așteptând până ce vor fi licențiați și din cuprinsul eparhiei, căci din actualii absolvenți prea puțini se vor afla cari să mai urmeze încă doi ani de facultate teologică la București, câtă vreme cu patru ani de Academie puteau absolva și facultatea.

Ierarchii noștri credem, că vor face noi intervenții la Min. Instrucțiunii, și dacă intervenția va fi fără rezultat se vor îngriji să aibă și absolvenți de facultate peste 4—5 ani, iar până atunci posturile de profesori de religie le vor suplini prin absolvenți de Academii teologice.

Asociația Clerului „Andrei Șaguna“.

Nr. 8—1931.

Comunicat.

În baza § 6 din „Regulamentul pentru organizarea despărțămintelor“, în decursul postului sfințelor Paști, se vor ținea adunările ordinare ale despărțămintelor.

Programa adunării e următoarea:

Ziua I. a. m. 1. Te-Deum. 2. Deschiderea adunării prin președinte. 3. Raport asupra activității pastorale a preoțimii și a cercurilor religioase în 1930. 4. Darea de seamă asupra activității despărțământului în 1930. 5. Constatarea plătirii cotizațiilor pe 1930 și încasarea celor de pe 1931. — Inscrierea de membrii noi. 6. Alegerea alor doi delegați, pe lângă președinte, la congresul viitor. 7. Inițiative de organizare pentru promovarea vieții religioase și culturale în cuprinsul despărțământului și pentru propășirea Asociației. 8. Propuneri.

După masă și a II-a zi. Se întocmesc misiuni interne cu mărturisirea și cuminecarea preoților, a profesorilor preoți, a absolvenților de teologie și a funcționarilor bisericești.

Pentru meditația de pregătire înainte de mărturisire recomandăm textul: „*Tot celce face păcatul, rob este păcatului*” (Ioan VIII. 34) — „*Dacă vă va slobozi pe voi Fiul, cu adevărat slobozi veți fi*” (Ioan VIII. 36), căutând a trezi conștiința vinovăției și părerea de rău; iară pentru meditația dela cuminecare dăm subiectul: „*Grăunțul de grâu căzând pe pământ, de nu va muri el singur rămâne, iar de va muri multă roadă aduce*”. (Ioan XII. 24).

Sibiu, 26 Februarie 1931.

Biroul Central al Asociației.

Convocare.

Onorata Preoțime din parohiile aparținătoare la tractul protopopesc *Tg.-Mureș*, precum și onorații preoți-profesori de religie se convoacă la conferința de primăvară, care se va ținea *Duminică și Luni la 29 și 30 Martie 1931, în parohia Gornești*, pe lângă următoarea ordine de zi:

I. *Duminică în 29 Martie*: 1. La 3 ore d. m. Vecernia oficiată de către preoții Ioan Leuca, Dorift Șuteu, Pavel Suciu, Sabin Truța și Vasile Olariu. 2. Predică despre Taina spovedaniei ținută de către preotul Dorift Șuteu. 3. Spovedania credincioșilor prezenți din parohiile învecinate și din loc.

II. *Luni la 30 Martie*: 1. La 8 ore dimineata spovedania preoților și a credincioșilor, cari se vor mai prezenta. 2. Slujba sfintei liturghii oficiată în sobor sub conducerea protopopului. 3. Predică despre Taina Sfintei Cuminecături, ținută de către preotul Gheorghe Branea eventual pr. Ioan Leuca. 4. Impărtășirea cu sfânta cuminecatură a credincioșilor spovediți. 5. Invocarea Duhului Sfânt. 6. Deschiderea conferinței și apelul nominal. 7. Tema: „Cum se poate justifica principiul național în biserică pe baza Sfintei Scripturi”, compusă din partea tuturor preoților. 8. Conferință: „Despre trecutul bisericii ort. rom. din Ardeal”, ținută de către preotul Pavel Suciu.

III. *Luni după amiazi*: 1. Vecernia, la 3 ore după amiazi oficiată în sobor. 2. Predică ocazională ținută de preotul Teodor Muica ori Partenie Matei. 3. Inchiderea ședinței.

Tg.-Mureș, la 18 Februarie 1931.

Președinte: Ștefan Russu, protopop.

CRONICĂ

Predică în Biserica Catedrală. Duminică, 15 Martie c., va predica la Sf. Liturghie Pr. *Ioan Cociuban*, iar la Vecernie Pr. *Aurel Mușat*. — În Capela Școalei Superioare de Comerț în această zi va servi și predica Pr. *Vasile Suciu*.

Parastas pentru Em. Gojdu. Duminică la 1 Martie c. s'a oficiat în biserica catedrală din Cluj, obișnuitul parastas anual pentru marele mecenat Em. Gojdu. Au servit P. On. protopop Nic. Vasiu, on. preoți A. Mușat și I. Cociuban. Protopopul a rostit și o frumoasă cuvântare ocazională.

Atragem atențiunea Onor. preoți și duhovnici asupra conferinței P. C. Iconom *I. Dărvărescu*, insp. misionar în ep. Râmnicu-Vâlcea, despre valoarea misionară a Sf. mărturisiri, în care vor afla prețioase îndrumări privitoare la administrarea acestei sf. taine.

Deces. Preotul *Ioan Pasc*, administrator parohial în Orăști, protopopiatul Lupșei, după grele suferințe a adormit în Domnul, în vârstă de 68 ani, după 43 de ani de căsătorie și 8 de preoție. Inmormântarea a avut loc în Orăști, săvârșită de preoții din vecinătate. Nemângâiatei soții îi transmitem condolențele noastre. — Dumnezeu îl odihnească în pace.

Plata salariilor preoțești pe anul în curs întârzie din cauză că Ministerul nu a trimis episcopiiilor nici o instrucțiune privitor la întocmirea statelor. Se așteaptă reîntoarcerea dlui ministru de Finanțe, pentru a da îndrumările necesare conform asigurărilor date episcopatului nostru la ștergerea reducerii de 12% ce s'a aplicat prin buget salariilor preoțești, în afară de curba de sacrificiu.

PARTEA OFICIALĂ

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ

Nr. 1338—1931.

CIRCULARĂ

către toate oficiile protopopești și parohiale.

Se aduce la cunoștința celor ce cer carnetele noi cu reducere de 50% pe C. F. R.

că la cerere trebuie să ni se anexeze și chitanță dela vre-o cassierie C. F. R. despre plata taxelor acelor carnete.

Cluj, la 2 Martie 1931.

Consiliul eparhial.

Nr. 1260—1931.

COMUNICAT

Din partea Sf. Sinod primim adresa de mai jos (Nr. 282) pe care o aducem la cunoștința preoțimei noastre spre orientare și conformare:

„Pe zi ce trece se observă în masa credincioșilor noștri dorința vie de a ceti Noul Testament și Biblia. Și cum Sf. Sinod, afară de Biblia ediția din 1914, epuiată, nu mai are altă ediție a sa oficială, pe care să o poată pune la îndemâna credincioșilor, aceștia folosesc Biblia sau N. Testament tipărite în ediția britanică. Ori acestea au multe texte tendențioase cari provoacă nedumeriri și îndoeli în sufletele celor ce le citesc, slăbindu-le și pregătind astfel terenul pentru secte.

Pentru a evita acest dezastru sufletesc pe cât va fi cu putință — până când Sf. Sinod va avea o ediție a sa oficială — dispunem ca preoții să sfătuiască pe credincioși a nu mai ceti Biblia sau Noul Testament ediția britanică, ci să le recomande Biblia lui Șaguna, care după câte știm se mai găsește la Sibiu, precum și Noul Testament tradus de Pr. Gr. Pișculescu și tipărit de Institutul Biblic, cari chiar dacă nu sunt oficiale ale Sf. Sinod, totuși nu cuprind texte tendențioase, ci aduc astfel adevărata hrană de zidire sufletească“.

Cluj, la 27 Februarie 1931.

Consiliul eparhial.

Nr. 1314—1931.

(14) 1—2

Publicațiune de licitație.

Publicăm licitație pentru transportarea lemnelor Episcopiei ortodoxe române, dela pădurea Episcopiei la Academia teologică și la Internatul teologic. În total sunt de transportat pentru Academie și Internatul teologic 300 m. c. lemne.

Condițiunile de plată și de transport se pot vedea la cancelaria Consiliului eparhial.

Asupra transportului se va încheia un contract scris. Ofertele închise se vor înainta în termen de 15 zile dela apariția primă a licitației.

Cluj, la 24 Februarie 1931.

Consiliul eparhial.

Nr. 1317—1931.

(12) 1—2

Publicațiune de licitație.

Pentru exarendarea sesiunii parohiale Vad, pe Valea Chintăului, pe anul economic 1931, publicăm concurs cu termen de 15 zile dela prima apariție în ziarul „Renașterea“. Informații se pot primi în cancelaria Consiliului eparhial. Prețul arenzii este a se achita anticipativ. Asupra exarendării se va încheia contract scris. Consiliul eparhial își rezervă dreptul de a-și alege arendașul independent de ofertă.

Cluj, la 24 Februarie 1931.

Consiliul eparhial.

Nr. 315—1931.

(13) 1—2

Publicațiune de licitație.

Pentru zidirea unei biserici în parohia Ardușat, județul Satu-mare, publicăm concurs cu termen de 15 zile dela prima apariție în ziarul „Renașterea“. Devizul și planul se pot vedea în cancelaria Consiliului eparhial, unde se vor da și informațiile necesare referitor la toate condițiunile de licitație. Ofertele vor fi închise. Lucrarea se acordă și parțial dacă Consiliul va afla de bine. Consiliul își rezervă dreptul de a accorda lucrarea ofertantului ce-i va inspira mai multă încredere morală și materială, irelevant de prețul lucrării oferit.

Cluj, la 24 Februarie 1931.

Consiliul eparhial.

A apărut

Psihologia vieții religioase

contribuții la studiul structurii și evoluției vieții religioase pe bază de cercetări statistice

de

LUCIAN BOLOGA

Se află de vânzare la Librăria Eparhială
Prețul Lei 200—